

Naturkatastrofer - miljømæssige aspekter

Europa-Parlamentets beslutning om naturkatastrofer (brande, tørker og oversvømmelser) - miljømæssige aspekter (2005/2192(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sin beslutning af henholdsvis 5. september 2002 om oversvømmelseskatastroferne i Centraleuropa¹, 14. april 2005 om tørken i Portugal², 12. maj 2005 om tørken i Spanien³, og 8. september 2005 om naturkatastrofer (brande og oversvømmelser) i Europa i den forløbne sommer⁴,
- der henviser til Kyoto-protokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) af 11. december 1997, og Det Europæiske Fællesskabs ratificering heraf den 25. april 2002,
- der henviser til sin beslutning af 16. november 2005 om at vinde kampen mod den globale klimaændring⁵,
- der henviser til sin beslutning af 18. januar 2006 om klimaændringer⁶,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2152/2003 af 17. november 2003 om overvågning af skovene og af miljøvekselvirkninger i Fællesskabet (Forest Focus)⁷,
- der henviser til sin beslutning af 16. februar 2006 om gennemførelsen af EU's skovbrugsstrategi⁸ og Kommissionens meddelelse om en skovbrugsstrategi for Den Europæiske Union (KOM(1998)0649),
- der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond⁹, der er under revision,
- der henviser til Kommissionens meddelelser om særprogrammet om global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) (KOM(2004)0065), om styrkelse af EU's katastrofe- og krisestyring i tredjelande (KOM(2005)0153 og dens forslag til direktiv om vurdering og forvaltning af oversvømmelser (KOM(2006)0015),

¹ EUT C 272 E af 13.11.2003, s. 471.

² EUT C 33 af 9.2.2006, s. 599.

³ EUT C 92 af 20.4.2006, s. 414.

⁴ Vedtagne tekster, P6_TA(2005)0334.

⁵ Vedtagne tekster, P6_TA(2005)0433.

⁶ Vedtagne tekster, P6_TA(2006)0019.

⁷ EUT L 324 af 11.12.2003, s. 1.

⁸ Vedtagne tekster, P6_TA(2006)0068.

⁹ EFT L 311 af 14.11.2002, s. 3.

- der henviser til forslag til Rådets forordning om oprettelse af et instrument for beredskab og hurtig indsats i katastrofesituationer (KOM(2005)0113) og forslag til Rådets beslutning om indførelse af Fællesskabets civilbeskyttelsesordning (KOM(2006)0029), omarbejdelse af Rådets beslutning 2001/792/EF, Euratom af 23. oktober 2001 om indførelse af en fællesskabsordning til fremme af et styrket samarbejde om indsatser på civilbeskyttelsesområdet¹,
 - der henviser til forskningsprojektet om styring af risici for oversvømmelser under EU's sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006),
 - der henviser til Den Parlamentariske Forsamling for Euro-Middelhavs-partnerskabets arbejdsgruppes beslutning og bilag af 26. marts 2006 om civilbeskyttelse og forebyggelse af natur- og miljøkatastrofer²,
 - der henviser til rapporten om klimaændringer og den europæiske vanddimension fra Institut for Miljø og Bæredygtighed under Kommissionens Fælles Forskningscenter³,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 45,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer (A6-0149/2006),
- A. der henviser til, at klimaændringer forårsager og intensiverer ekstreme vejrforhold og naturkatastrofer (oversvømmelser, ekstreme tørker og brande), som der stadig hyppigere er eksempler på overalt i verden, og som har været årsag til omfattende tab af menneskeliv og alvorlige skader på miljøet, samtidig med at de har hæmmet den økonomiske aktivitet,
- B. der henviser til, at der på den seneste FN-konference om klimaændringer i december 2005 i Montreal i Canada blev gjort store fremskridt på verdensplan med hensyn til fastlæggelse af metoder til bekæmpelse af klimaændringer, samt til at fremme overholdelsen og gennemførelsen af Kyoto-protokollens bestemmelser, samtidig med at deltagerne viste tegn på fremsynet engagement med hensyn til protokollens anden periode efter 2012,
- C. der henviser til skovenes og landbrugets grundlæggende betydning for bevarelsen af miljøet og dermed for den balance, der er skabt med hensyn til såvel kulstofcyklen som den hydrologiske cyklus, som yder et uvurderligt bidrag til begrænsning af den globale opvarmning, hvilket forhindrer erosion og dermed virkningerne af styrtregn og dæmper drivhuseffekten,
- D. der henviser til, at ekstrem tørke og skovbrande er blevet et stadigt hyppigere fænomen i Sydeuropa, og at disse situationer, selv om de forværres af klimaændringer, i en vis udstrækning er uforudseelige og uundgåelige; derfor er det nødvendigt, at den

¹ EFT L 297 af 15.11.2001, s. 7.

² http://www.europarl.europa.eu/intcoop/empa/committee_cult/wg_tsunami_res26mars_en.pdf

³ http://ies.jrc.cec.eu.int/fileadmin/Documentation/Reports/Inland_and_Marine_Waters/Pubs/Climate_Change_and_the_European_Water_Dimension_2005.pdf.

videnskabelige forskning i sådanne fænomener fremmes, samtidig med at den økonomiske støtte hertil øges med henblik på at forbedre risikovurderingsmekanismerne, samt ordningerne til forebyggelse og midlerne til bekæmpelse heraf,

- E. der henviser til, at programmet Forest Focus har til formål at øge informationsudveksling om skove i Fællesskabet med henblik på at fremme bevarelse og beskyttelse heraf, og at programmet omfatter aktioner til beskyttelse af skovene mod brande og bekæmpelse af ørkendannelse,
- F. der henviser til, at forordning (EF) nr. 2012/2002 indeholder bestemmelser, der gør det vanskeligt at benytte Solidaritetsfonden i særlige katastrofesituationer, og at dette ikke blot skyldes omfanget og typen af støtteberettigede udgifter, men også den manglende fleksibilitet med hensyn til frister og procedurer,
- G. der henviser til, at naturkatastrofer øger erosion, forsaltning og ørkendannelse, underminerer økosystemerne og biodiversiteten, indvirker negativt på den bæredygtige udvikling og bringer den sociale samhørighed i fare,
- H. der henviser til, at naturkatastrofer ligeledes kan medføre betydelig fordrivelse og tab af bestande af vilde dyr og husdyr med deraf følgende negative konsekvenser for lokalsamfundene og de deraf afhængige dyr; der henviser til, at der kun findes få reaktionsmekanismer,
- I. der henviser til, at det i FN's internationale strategi for begrænsning af naturkatastrofer påpeges, at en bedre byplanlægning i risikoområder og beskyttelse af økosystemerne vil kunne begrænse følgerne af naturkatastrofer,
- J. der henviser til, at Kommissionen er medunderskriver af FN's konvention om bekæmpelse af ørkendannelse, et fænomen hvis udbredelse omtales i FN's millenniumerklæring, og der henviser til, at 2006 blev erklæret for internationalt år for ørkener og ørkendannelse,
- K. der henviser til, at de allerede iværksatte foranstaltninger i Den Europæiske Union har vist sig at være mangelfulde eller for utilstrækkelige til effektivt at bekæmpe naturkatastrofer, og at mangfoldigheden af og den manglende samordning mellem de mekanismer og løsninger, der eksisterer på nationalt og regionalt plan, ikke fremmer effektiv handling,
- L. der henviser til, at forebyggende foranstaltninger, foranstaltninger til forberedelse og uddannelse af mandskab og samordning af materielle og menneskelige ressourcer er vigtige i forbindelse med brandslukning,
- M. der henviser til, at antallet og omfanget af oversvømmelser i Europa, herunder Central- og Østeuropa, er steget betydeligt; der henviser til, at der skal gøres en indsats for at forbedre prognoser og forebyggelse – særligt gennem regenerering af polder og vådområder ved kysterne – samt etablere ordninger, hvormed det sikres, at befolkningen advares om truende oversvømmelser og evakueres,
- 1. glæder sig over offentlighedens stadig større forståelse for og støtte til miljøforanstaltninger, især i forbindelse med katastrofesituationer; foreslår, at der inden

for Den Europæiske Union og særligt i de mest påvirkede områder og regioner træffes foranstaltninger, der sikrer mere bæredygtig, rationel og effektiv brug af vand, og at disse foranstaltninger rettes mod store vandforbrugere inden for landbrug, turisme, i byerne og i erhvervslivet; slår til lyd for anvendelsen af principperne "brugeren betaler" og "forureneren betaler" for at sikre en mere rationel udnyttelse af vand og bedre kontrol med byspildevand;

2. understreger nødvendigheden af at iværksætte kampagner til fremme af forståelsen for forebyggelse og udnyttelsen af god praksis, samt af bekendtgørelse af procedurer i forbindelse med katastrofesituationer, som f.eks. brande og oversvømmelser, som skal finansieres af Den Europæiske Socialfond eller inden for rammerne af særprogrammer som Forest Focus; påpeger, at der som led i bevidstgørelse af befolkningen bør lægges særlig vægt på uddannelse af unge allerede fra skolealderen;
3. henstiller indtrængende til medlemsstaterne at øge samarbejdet om beskyttelse af civilbefolkningen på EU-plan for at sikre, at supplerende ressourcer til en hurtig indsats til bekæmpelse af katastrofer stilles til rådighed;
4. opfordrer Kommissionen til at medtage opbygning af infrastrukturer og erhvervelse af teknisk brandslukningsmateriel, herunder fly, under udgifter, som kan finansieres af Fællesskabet;
5. udtrykker tilfredshed med Kommissionens handlingsplan om retshåndhævelse, god forvaltningsskik og handel på skovbrugsområdet (FLEGT) til bekæmpelse af ulovlig skovhugst, samt det nye finansieringsinstrument for miljøet (Life+-programmet), der er af afgørende betydning for beskyttelsen af Europas skove og forebyggelse af enhver form for forringelse, herunder brande;
6. opfordrer medlemsstaterne til at reflektere over skovenes betydning i Den Europæiske Union som led i et systematisk sæt landforvaltningsforanstaltninger, herunder sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med oversvømmelser med fokus på mere effektiv vandbinding og geologiske sikkerhedsforanstaltninger, der er udviklet med henblik på stabilisering af skrånninger og skovfornyelse, hvor dette er muligt; foreslår, at der indledes en offentlig debat om skovenes miljømæssige, sociale og økonomiske betydning, og at der i denne forbindelse gøres en indsats for at øge borgernes kendskab til de eksisterende forskelle mellem Europas skove og især til skovenes særlige karakter i Middelhavsområdet; er af den opfattelse, at der er behov for at udnytte strukturfondene og Samhørighedsfonden bedre for at forebygge tørke, som er den vigtigste skærpene faktor i forbindelse med naturkatastrofer; mener også, at der bør gives incitament til at bevare skovene og forvalte landdistrikterne med henblik på forskellige anvendelsesformål (skovbrug, græsning, markafgrøder, vanding mv.); fastholder, at monokulturer kun bør praktiseres i klart afgrænsede områder, der er særligt velegnede til de pågældende arter og de dermed forbundne økonomiske aktiviteter, og at det er nødvendigt, at sådanne systemer bygger på sund fornuft, og at ejere og producenter udøver deres ansvar omhyggeligt;
7. opfordrer Kommissionen til at opstille seriøse og solidariske mål inden for de fælles lovgivningsrammer med hensyn til håndtering og forebyggelse af naturkatastrofer, og især i forbindelse med vedtagelsen af den nye forordning om Solidaritetsfonden, samt direktivet om evaluering og forvaltning af oversvømmelser, og endelig i forbindelse med

den forestående revision af programmet Forest Focus, og opfordrer den samtidig til at forhøje bevillingerne og gøre reglerne for anvendelse heraf mere fleksible;

8. opfordrer til at støtte skovfornyelse i de berørte områder uden at skade de bioklimatiske og miljømæssige forhold, og håber, at rehabilitering af natur- og bylandskaberne tillægges særlig stor betydning under behørig hensyntagen til de særlige lokale forhold;
9. understreger behovet for tilstrækkelig finansiering til bevaring af Natura 2000-nettet;
10. mener, at genopbygningen/genopretningen af Natur 2000-områder, som har lidt skade på grund af oversvømmelser, tørke eller brande, bør finansieres af fællesskabsstøtte, da disse er en vigtig del af Europas grønne områder, som sikrer den biologiske diversitet og medvirker til bevarelse af de forskellige arter; opfordrer medlemsstaterne til at oprette nationale skovfonde til beskyttelse og fornyelse af skovene;
11. opfordrer Kommissionen til at sikre, at der i fremtidige drøftelser om katastrofenødhjælp og civilbeskyttelsesinstrumenter også tages højde for vilde dyr og husdyr;
12. opfordrer Kommissionen til at fremsætte en strategi for tørke, som kan danne grundlag for en europæisk politik for risikoforebyggelse og forvaltning i forbindelse med tørke;
13. henstiller, at alvorlig tørke gøres berettiget til støtte fra Solidaritetsfonden, eftersom tørke er et unormalt naturfænomen, der udvikler sig langsomt, er af forskellig varighed og får alvorlige og vedvarende følger for levevilkårene og den socioøkonomiske stabilitet i de berørte områder; anbefaler, at der med fonden fortsat gives mulighed for at yde støtte til mere lokale krisesituationer (af regional karakter), og at både offentlige og private skader gøres støtteberettigede;
14. opfordrer til etablering af et europæisk observatorium for tørke, ørkendannelse, oversvømmelser og andre følger af klimaændringer, som skal indsamle oplysninger og muliggøre en mere effektiv indsats;
15. henstiller til, at der gennemføres forebyggende foranstaltninger inden for risikoforvaltning i forbindelse med tørker, herunder strategier til minimering af konsekvenserne heraf, som indarbejdes i strategierne for forvaltning af vandområder;
16. anerkender nødvendigheden af at undersøge og udvikle nye former for forebyggelse og registrering af brande og brandslukningsassistance ved hjælp af satellitter og andre avancerede teknologier; finder, at det er af afgørende betydning at indføre nye informationsteknologier (som f.eks. det geografiske informationssystem) i forbindelse med forvaltningen af brande og oversvømmelser; understreger den afgørende betydning af ny teknologi, der kan forudsige og forhindre naturkatastrofer;
17. anbefaler iværksættelse af foranstaltninger til beskyttelse af skovene mod brande, især indsamling og genbrug af biomasse i form af skovaffald, indførelse af forbud mod anvendelse af afbrændt jord til andre formål og større straf for kriminelle handlinger mod miljøet, især handlinger der er årsag til skovbrande; mener, at indsamling af biomasse i form af skovaffald bør reguleres for at forhindre det i at fremskynde ørkendannelse ved at nedbryde organisk materiale og udpine jorden, hvilket gør sidstnævnte mere følsom over for risici i forbindelse med tørke og styrtregn;

18. opfordrer Kommissionen til at udarbejde et direktiv om forebyggelse og forvaltning af brande, herunder regelmæssig indsamling af data, udarbejdelse af kort og identificering af risikoområder, udarbejdelse af planer om risikoforvaltning i forbindelse med brande, identificering fra medlemsstaternes side af de tildelte ressourcer og de tilgængelige faciliteter, samordning af de forskellige forvaltninger, minimumskrav i forbindelse med uddannelse af mandskaber, samt etablering af miljømæssig ansvarlighed og sanktioner;
19. henstiller til Kommissionen at opfordre medlemsstaterne til at udarbejde kort over brandfarlige områder og oversvømmelsesrisikoområder, som der bør tages hensyn til i forbindelse med forvaltningen af den fysiske planlægning;
20. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen, samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.